

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VIENOS VALSTYBĖS RIBAS PERŽENGIANČIO RIBOTOS ATSAKOMYBĖS
BENDROVIŲ JUNGIMOSI ĮSTATYMO NR. X-1367 PAKEITIMO ĮSTATYMO, JURIDINIŲ
ASMENŲ REGISTRO ĮSTATYMO NR. IX-368 2, 4¹ STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO
BENDROVĖJE PO VIENOS VALSTYBĖS RIBAS PERŽENGIANČIO RIBOTOS
ATSAKOMYBĖS BENDROVIŲ JUNGIMOSI“ NR. X-1607 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR DARBO
KODEKSO 210 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP-22-1919(2); TAIS NR. 12265(3))**

2022-12-05 Nr. NV-3489

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: nustatyti aiškų teisinį reguliavimą, kuris leistų bendrovėms atlikti vienos valstybės ribas peržengiantį bendrovių pertvarkymą, jungimą ar skaidymą ES, suderintą su darbuotojų, kreditorių ir dalyvių teisėtais interesais, siekiant įgyvendinti 2019 m. lapkričio 27 d. priimtą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/2121, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu bendrovių pertvarkymu, jungimu ir skaidymu, taip pat perkėti į nacionalinę teisę Direktyvos nuostatas, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu bendrovių pertvarkymu, jungimu ir skaidymu, suteikiant bendrovės darbuotojų atstovams tinkamą apsaugą.

Esama situacija: nėra specialių teisės normų, reglamentuojančių vienos valstybės ribas peržengiantį bendrovių pertvarkymą ir skaidymą. Darbo kodeksas nustato, kad darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus bendrovėse po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi veiksmuose bendrovėse nustato specialūs įstatymai.

Esmė: Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtuose projektuose:

- siūloma įtvirtinti naują vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą – pertvarkymą – tai ES valstybėje narėje įsteigtos bendrovės teisė perkelti savo buveinę į kitą valstybę narę išsaugant juridinio asmens statusą viso proceso metu. Bendrovei nereikėtų nutraukti veiklos, vykdyti likvidavimo procedūros ir steigti naujo subjekto atvykimo valstybėje narėje, kartu išvengiant būtinybės iš naujo derėtis dėl verslo sutarčių ir patirti kitų sunkumų;
- siūloma įtvirtinti dar vieną naują vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą – skaidymą. Kaip ir vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo bei jungimosi atveju, vienos valstybės ribas peržengiantis skaidymas suteiktų bendrovėms galimybę pakeisti ar supaprastinti savo organizacinę struktūrą, prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų ir pasinaudoti naujomis verslo galimybėmis kitoje ES valstybėje narėje;
- siūloma įtvirtinti, kad vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros (pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo) sąlygas vertintų nepriklausomas ekspertas – audito įmonė. Procedūros sąlygų vertinimas galėtų būti neatliekamas, jeigu vienos valstybės ribas peržengiančioje procedūroje dalyvaujančios bendrovės visų akcijų savininkas būtų vienas asmuo arba kai su tuo sutiktų visi dalyviai;
- siūloma nustatyti, kad bendrovės darbuotojai turėtų galimybę pareikšti nuomonę dėl ataskaitos, su kuria bendrovės valdyba (jei valdyba nesudaroma – vadovas) turi sudaryti galimybę susipažinti elektroninių ryšių priemonėmis ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kurio darbotvarkėje būtų numatyta priimti sprendimą dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros;
- siūloma nustatyti, kad dalyviai turėtų teisę perleisti savo akcijas už tinkamą piniginę kompensaciją, kuri būtų išmokama ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros užbaigimo. Taip pat numatoma dalyvių teisė ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo visuotinio akcininkų susirinkimo, kuriame priimtas sprendimas dėl procedūros, kreiptis į teismą dėl

papildomos piniginės kompensacijos skyrimo, jeigu būtų pagrindas manyti, kad bendrovės siūlomas piniginės kompensacijos dydis buvo nustatytas netinkamai;

- siūloma nustatyti, kad bendrovė apie parengtas pasirinktos procedūros sąlygas turėtų viešai paskelbti įstatuose nurodytame šaltinyje tris kartus ne mažesniais kaip 30 dienų intervalais arba ne vėliau kaip likus 40 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kurio darbotvarkėje numatyta priimti sprendimą dėl procedūros. Nuo tokio pirmojo viešo paskelbimo dienos bendrovė įgytų atitinkamai pertvarkomos, jungiamos, arba skaidomos, peržengiant vienos valstybės ribas, bendrovės statusą;
- siūloma nustatyti, kad visuotinis akcininkų susirinkimas, vadovaudamasis vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygomis ir dalyviams bei darbuotojams skirtomis ataskaitomis ir gautomis pastabomis, jei buvo pateiktos, kvalifikuota balsų dauguma, kuri negalėtų būti mažesnė kaip 2/3 visų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų, turėtų nuspręsti, ar patvirtinti vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygas ir steigimo dokumentus ir (ar) įstatus, jeigu jie būtų rengiami kaip atskiras dokumentas, parengtus pagal tos valstybės narės teisę, kurioje po vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros veiktų bendrovė ar bendrovės;
- siūloma nustatyti, kad vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų teisėtumą tikrintų, teisėtumo patikrinimą koordinuotų ir pasirengimo procedūrai pažymėjimą išduotų juridinių asmenų registro tvarkytojas. Juridinių asmenų registro tvarkytojas sprendimą išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą priimtų įvertinęs juridinių asmenų registre ir juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomus duomenis ir informaciją apie bendrovę, taip pat gavęs bendrovės prašyme išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą nurodyto notaro, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Valstybinės darbo inspekcijos teigiamas išvadas dėl procedūrų teisėtumo. Jeigu juridinių asmenų registro tvarkytojui, kyla abejonių dėl to, kad vienos valstybės ribas peržengiantis pertvarkymas gali būti vykdomas piktnaudžiavimo arba sukčiavimo tikslais, kad būtų išvengta Europos Sąjungos ar nacionalinės teisės taikymo, arba siekiama tai padaryti, arba siekiama nusikalstamų tikslų, jis kreipiasi išvados į kitas institucijas, turinčias kompetencijos įvairiose srityse. Juridinių asmenų registro tvarkytojo ir Juridinių asmenų dalyvių informacinėms sistemoms tobulinti reikėtų apytiksliai 1 060 000 eurų.

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtuose projektuose:
 - numatoma, kad ne tik besijungiančių, bet ir pertvarkomų bei skaidomų bendrovių atvejais taikomos tos pačios darbuotojų dalyvavimo bendrovės valdyme sąlygos ir tvarka.
 - Darbo kodekse papildoma, kad ne tik jungiamų, bet ir pertvarkomų bei skaidomų bendrovių darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo veiksiančiose bendrovėse nustatys specialūs įstatymai.
- Įstatymų projektuose numatoma įsigaliojimo data - 2023 m. rugpjūčio 31 d.

Derinimas:

- Įstatymų projektai derinti su Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, VĮ Registrų centru, Lietuvos notarų rūmais, Valstybine darbo inspekcija, Valstybine mokesčių inspekcija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija;
- Projektai svarstyti tarpinstituciniame pasitarime 2022 m. lapkričio 29 d., patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, taip pat Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 pakeitimo įstatymo projektas ir aiškinamasis raštas papildomai patikslinti pagal Teisingumo ministerijos pastabą bei suderinti darbo tvarka.
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengti įstatymų projektai įtraukti į įstatymų projektų, susijusių su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2121 įgyvendinimu, paketą ir teikiami vienu Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtu Vyriausybės nutarimo projektu.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos. Seimo rudens sesijos darbų programoje projektų svarstymas buvo numatytas lapkričio mėnesį.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina Projektus pakartotinai aptarti tarpinstituciniame pasitarime ir, atsižvelgiant į rezultatus, teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37052098787; +37065842723, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt